

Štěpán Kříž: Návštěvníci pražského hudebního klubu Vagon

Standard bakalářské práce dosahuje text Štěpána Kříže jen s příslovečnými „odřenými ušima“. Práce má třicet pět stran textu, slabé teoretické ukotvení, nedostatky metodologického rázu. Výsledek mě mrzí o to více, že autor předložil metodologický projekt své práce v rámci SVIP, na kritické výtky však reagoval jen minimálně.

Autor na začátku své práce uvádí, že vychází z Merriamovy teorie hudby jako kultury a na dvou stranách cituje některé stěžejní prvky této koncepce. Jak autor sám s touto teorií pracoval, případně jaké alternativní teorie lze využít, však autor neuvádí. Teoretický zisk se tak projeví pouze v tom, že „mezi produkovanou hudbou a jejími posluchači tedy existuje úzká provázanost (...), a proto se bude také věnovat kapelám, které v klubu vystupují“ (str. 6)

Pětistránková pasáž věnovaná výzkumné strategii je do značné míry převzatá z projektu empirického výzkumu pro SVIP. Sestává do značné míry z parafrází metodologické literatury a prezentací k metodologickému kurzu, jako kritická reflexe vlastních metodických postupů však může sloužit jen velmi obtížně. Typickým příkladem je např. citát týkající se tzv. „teoretické saturace“ (str. 8) Odcitována je poučka z Dismana, ale jak taková „saturace“ v praxi vypadala? Co znamenalo, že se „naplnil zkoumaný vzorek“? A jestliže již rozhovory „nevedly k vytvoření nové kategorie návštěvníků“, nemohly např. vést k validnějšímu popisu lidí zařazených do jedné z kategorií?

Ostatně – nerad bych autorovi křivdil – ale rád bych nehlédl do jím sesbíraných dat. Z textu není příliš patrné, kolik rozhovorů a jak dlouhých autor uskutečnil? (Dozvídáme se jen, že byl celkem na 15 koncertech a na jiném místě, že udělal na koncertě 2-5 rozhovorů.) Jak rozhovory zachycoval a např. ověřoval, co mu informátoři říkají? Jak velký materiál nakonec analyzoval, co vlastně kódoval atd.?

Autor také nedbal doporučení z posudku ke SVIPu, aby postavil svůj výzkum trochu „jako problém“, aby naznačil, v čem je snaha provést typologii návštěvníků jednoho pražského klubu zajímavá pro společenskovědní výzkum? Prakticky nezdůvodněná je volba právě hudebního klubu Vagon. Je v něčem specifický nebo naopak reprezentativní? Příliš přesvědčivě nevyznívá ani volba navštívených koncertů. Autor uvádí počet 15-ti navštívených

koncertů a zmiňuje 6 kapel „typických“ pro klub Vagon (více věc neupřesňuje). Nezkoumal pak spíše „posluchače“ oněch kapel než „návštěvníky klubu“? Uvažoval autor třeba o tom, že by do klubu chodil celý měsíc každý den nebo zvažoval ještě nějakou další strategii? A konečně podle jakého klíče autor vybíral lidi, s kterými vedl rozhovory?

Po metodologických kapitolách následuje spíše výplňová část věnovaná historii rocku. Tato část není nezajímavá, má svižný, srozumitelný styl a encyklopedický charakter. Zdá se mi však, že autor měl jít více do hloubky např. při sledování undergroundu a hanspaulské scény. Odhaduji, že to by se mu posléze velmi hodilo při vedení rozhovorů a analýze dat. Ostatně je velmi k podivu, že autor nezachytil při analýze ani náznak jakéhosi „hledání ztraceného“, nostalgie po „starých, dobrých časech“. Určitá povrchnost, nedůslednost a nepropojenost této části s empirickým výzkumem se projevuje i např. v „opomenutí“, že kapela kolem Tonyho Ducháčka se dnes jmenuje *Tony Ducháček & Garage* (jak je uváděno také v programech).

Třetí část práce, v níž jsou prezentovány výsledky výzkumu je značně různorodá. Autor nejprve popisuje prostředí klubu, typický průběh koncertu, aby pak přešel na popis návštěvníků. Tyto popisy nejsou bezcenné, některé postřehy jako např. mírná špinavost jako cílená image klubu i velmi zajímavé. Někdy by však bylo vhodné doplnit nebo i nahradit popis fotografií. Autor se také často neubrání paušalizaci. Hudebníkům v kapelách je většinou nad padesát, a proto mu připadají stejní. Při popisu oblečení a zvyků návštěvníků autor víceméně opisuje určitý ideální typ. Při popisu i interpretaci pak často používá neurčité rozlišení na staré a mladé. (Trochu by mě zajímalo, kam bych asi tak patřil já?) Konečně se autor dostává i k vlastnímu jádru práce, a to k rozlišení čtyř skupin návštěvníků. Skupiny jsou přitom vymezeny deklarovaným důvodem pro návštěvu klubu. Nejednoduší příliš, když v souladu s autorem rozliším „na milovníky hudby“, náhodné návštěvníky, nejen hudební důvody, hudebníci. Autor příliš nezdůvodňuje, proč pro typologii zvolil zrovna hledisko „důvodu návštěvy“, resp. nediskutuje, zda by nebylo lepší vzít jako hledisko gender, preferovaný hudební styl nebo něco jiného. Tím se mu zároveň stalo, že takovéto rozlišení nepřineslo mnoho zajímavého a materiál je vlastně nicotný. Čtenář se sice dozví, že někteří na koncert nechodí jen poslouchat, ale spíše za kamarády nebo sbalit holku, ale to je vlastně na tak bohaté prostředí, jakým rockový klub je, trochu málo. Možná i proto a autorovi ke cti je třetí část práce ještě doplněna o úvahu o návštěvě klubu jako alternativního zážitku. Zde autor vychází z Petruska, Thornton a Turino, což jsou další tři teoretické tituly, které autor použil. Pro vlastní výzkum je ale jejich vytěžení spíše okrajové.

Práci podstupuji k obhajobě jen s rozpaky, které jsem se snažil v posudku naznačit. Navrhuji hodnocení na spodní hranici **dobře** s přihlédnutím k průběhu obhajoby.

V Praze dne 30.8.2010

Mgr. Ondřej Skripnik Ph.D.